

SEPSA

Odpowiadamy na Twoje pytania dotyczące inwazyjnej choroby meningokokowej

- Co to jest?
- Jak się można zarazić meningokokami?
- Objawy
- Jak postępować przy podejrzeniu zakażenia?
- Leczenie i profilaktyka
- Sytuacja w Polsce i szczepienia ochronne

CO TO JEST INWAZYJNA CHOROBA MENINGOKOKOWA?

Meningokoki (Neisseria meningitidis) to bakterie, które wywołują groźne zakażenia, takie jak ropne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych (**zomr**) i posocznica (**sepsa**), wspólnie określane mianem **inwazyjnej choroby meningokokowej (ICHM)**. Meningokoki są jednym z 3 głównych patogenów wywołujących ropne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych. Sepsa jest uogólnioną reakcją organizmu na zakażenie. W Polsce najczęściej występują meningokoki grupy B i C. Te ostatnie częściej wywołują ogniska epidemiczne.

W JAKI SPOSÓB MOŻNA ZACHOROWAĆ NA ZOMR LUB POSOCZNICĘ MENINGOKOKOWĄ?

Meningokoki występują u około 20% zdrowych ludzi w jamie nosowo-gardłowej. Tylko człowiek jest rezerwuarem tej bakterii. Na ogół przenoszą się z człowieka na człowieka drogą kropelkową: kaszel, kichanie, a także głęboki pocałunek. Te bakterie nie przeżywają poza organizmem człowieka, więc nie można się zarazić np. na basenie lub przebywając po prostu w jednym budynku.

Ludzie w każdym wieku mogą być nosicielami meningokoków. Nosicielstwo może trwać kilka dni, tygodni lub miesięcy i nie powodować wystąpienia choroby. Niekiedy jednak przełamują one bariery ochronne organizmu i powodują zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub posocznicę.

OBJAWY

Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i posocznica meningokokowa mogą być czasem trudne do rozpoznania w pierwszej fazie zakażenia. Pierwsze objawy mogą być takie same jak w przeziębieniu. Objawy mogą się rozwinąć w ciągu kilku dni, choć w niektórych przypadkach dochodzi do tego w zaledwie kilka godzin. Okres wylegania choroby meningokokowej wynosi 2-10 dni. Część z nich może nie wystąpić w ogóle. Musimy pamiętać, że czasem zakażeniu towarzyszyć mogą objawy inne niż przedstawione tutaj.

OBJAWY U NIEMOWLĄT

- Gorączka, dłonie i stopy mogą być zimne
- Brak apetytu
- Wymioty
- Biegunka
- Rozpaczliwy płacz, kwilenie
- Rozdrażnienie
- Odgięcie głowy do tyłu
- Osłupienie, pulsujące ciemiączko
- Senność
- Wybroczyny (plamy) na skórze

OBJAWY U DOROSŁYCH I STARSZYCH DZIECI

- Gorączka,
- bóle głowy,
- złe samopoczucie,
- senność,
- bóle kończyn, stawów.
- wymioty,
- światłowstręt,
- wysypka u ok. 10-50% chorych,
- drgawki,

Zimne dłonie i stopy przy jednoczesnej wysokiej gorączce oraz wybroczyny na skórze mogą występować również u starszych dzieci i dorosłych

WYSYPKA KRWOTOCZNA

U pacjentów z chorobą meningokokową może, ale nie musi, wystąpić wysypka, która nie blednie pod naciskiem. Wysypka może wystąpić na każdej części ciała w postaci drobnych czerwonych punkcików. **Nie czekajmy na wystąpienie wysypki.** Może to być ostatni z objawów, który wystąpi.

CO POWINIŃMY ZROBIĆ?

Jeśli ktoś z naszych bliskich jest chory i podejrzewamy chorobę meningokokową, natychmiast skontaktujmy się z lekarzem.

Opiszmy dokładnie objawy i wspomnijmy, że naszym zdaniem może to być zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych lub posocznica.

Jeśli nie możemy wezwać lekarza, natychmiast zawieźmy chorego do najbliższego szpitala.

Zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i posocznica wymagają **NATYCHMIASTOWEJ** pomocy lekarskiej.

LECZENIE I ZAPOBIEGANIE

Bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i posocznica wymagają natychmiastowego leczenia antybiotykami.

Tylko osoby, które miały bardzo bliski kontakt z chorym na inwazyjną chorobę meningokokową, powinny profilaktycznie otrzymać antybiotyk (bliski kontakt oznacza mieszkanie lub spanie w tym samym pomieszczeniu lub głębokie pocałunki).

Ludzie uczący się lub pracujący razem z chorym rzadko są narażeni na zakażenie meningokokami.

Osobom z bliskiego kontaktu z chorym podaje się odpowiedni antybiotyk. To zmniejsza ryzyko zachorowania lub przekazania groźnych bakterii kolejnym osobom. Palenie papierosów, picie alkoholu, nieprawidłowe odżywianie i ubieranie, stany przemęczenia fizycznego i psychicznego mogą mieć wpływ na zachorowanie.

Bardzo ważne jest przestrzeganie higieny osobistej, między innymi nieużywanie wspólnych sztućców, szklanek, ręczników, niedawanie tzw. Gryza.

Szczepienia są jednym ze sposobów zapobiegania chorobie.

SYTUACJA W POLSCE I SZCZEPIENIA

W Polsce za ponad połowę przypadków choroby meningokokowej odpowiadają meningokoki grupy serologicznej B, przeciwko którym nie ma skutecznej szczepionki.

Od kilku lat wzrasta jednak liczba zakażeń wywołanych przez meningokoki grupy C, przeciwko którym istnieje szczepionka.

W celu zaszczepienia się należy skonsultować się z lekarzem POZ, który udzieli porady i wypisze receptę na szczepionkę.

W zależności od rodzaju szczepionki można szczepić niemowlęta od 2 miesiąca życia oraz osoby dorosłe.

OPOLSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
Wydział Zarządzania Kryzysowego
www.wzk.opole.uw.gov.pl

Infolinia 0 800 163 136

Szczegółowe informacje na temat inwazyjnej choroby meningokokowej można uzyskać pisząc na adres Krajowego Ośrodka Referencyjnego ds. Diagnostyki Bakteryjnych Zakażeń Ośrodkowego Układu Nerwowego (KOROUN): koroun@cls.edu.pl